

Київський університет імені Бориса Грінченка

Інститут мистецтв

Кафедра академічного та естрадного вокалу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ
« 01 » КРАСНОГО 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Методика викладання дисциплін з музичного
мистецтва (методика викладання вокалу)**

спеціальності: 025 «Музичне мистецтво»

освітнього рівня: другого (магістерського)

освітньої програми: 025.00.02 Сольний спів

Київ – 2021

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма 18.96/21
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціал)
« » 2021 р.

Розробник:

Мережко Юлія Валеріївна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри академічного та естрадного вокалу; Сбітнєва Олена Федорівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри академічного та естрадного вокалу.

Викладачі:

Сбітнєва Олена Федорівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри академічного та естрадного вокалу.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри академічного та естрадного вокалу

Протокол від 30.09. 2021 року № 10

Завідувач кафедри Олена ЗАВЕРУХА
(підпис)

___ . ___ . 2021 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми

(керівник проектної групи) Юлія МЕРЕЖКО
(підпис)

Робочу програму перевірено

___ . ___ . 2021 р.

Заступник директора Алла ТАРАННИК
(підпис)

Пролонговано:

на 20 ___ /20 ___ н.р. _____ (_____), « ___ » ___ 20 ___ р., протокол
(підпис) (ПІБ)

на 20 ___ /20 ___ н.р. _____ (_____), « ___ » ___ 20 ___ р., протокол
(підпис) (ПІБ)

на 20 ___ /20 ___ н.р. _____ (_____), « ___ » ___ 20 ___ р., протокол
(підпис) (ПІБ)

на 20 ___ /20 ___ н.р. _____ (_____), « ___ » ___ 20 ___ р., протокол
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання			
	денна		заочна	
Вид дисципліни	<i>Обов'язкова</i>			
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>Українська</i>			
Загальний обсяг кредитів/ годин	<i>11/330</i>			
Курс	<i>6</i>		<i>6</i>	
Семестр	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>11</i>	<i>12</i>
Кількість змістових модулів за розподілом:	<i>1</i>	-	-	-
Обсяг кредитів	<i>5</i>	-	-	-
Обсяг годин, у тому числі:	<i>150</i>	-	-	-
Аудиторні	<i>40 годин</i>	-	-	-
Модульний контроль	<i>10 годин</i>	-	-	-
Семестровий контроль	<i>30 годин</i>	-	-	-
Самостійна робота	<i>70 годин</i>	-	-	-
Форма семестрового контролю	<i>Екзамен</i>	-	-	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча навчальна програма «Методика викладання дисциплін з музичного мистецтва (методика викладання вокалу)» є провідною для студентів спеціальності 025 «Музичне мистецтво» (Сольний спів). Вона узагальнює теоретичні знання студентів у галузі вокальної педагогіки та практичний досвід роботи в класі сольного співу, систематизує їх в методичному аспекті на основі застосування міждисциплінарних зв'язків, а також знайомить студентів з сучасними інноваційними вокальними методиками.

Зміст дисципліни складають лекційні, практичні заняття, завдання для самостійної роботи студентів. Види контролю: модульний контроль.

Мета дисципліни - сформувати у студентів систему науково-методичних знань та практичних вмінь в галузі вокальної педагогіки; ознайомити студентів з основними принципами вокальної педагогіки та методикою викладання дисципліни «Сольний спів»; сформувати основу екологічних знань про збереження та охорону співацького голосу; виховувати естетичний смак, критичне мислення, сформувати ціннісні орієнтації у продукції сучасного музичного простору.

Завдання курсу:

- сприяти усвідомленню студентами науково-методичних основ розвитку співацького голосу;
- надати студентам психофізіологічні знання про співацький процес, будову та функції голосового апарату;
- сформувати у студентів здатність до засвоєння та передачі психолого-педагогічних та методичних знань та вмінь;
- сприяти набуттю навичок постановки голосу у вокальному та мовленнєвому режимі роботи голосового апарату;
- сприяти вивченню науково-методичних основ становлення академічного та естрадного мистецтва, педагогічної діяльності видатних співаків та педагогів;

- стимулювати творчі пошуки студентів, вміння професійно мислити, застосовувати набуті знання у виконавській та педагогічній діяльності.

Протягом проходження даного курсу у студентів мають бути сформовані наступні компетентності:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

1. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
2. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
6. Здатність до міжособистісної взаємодії.
7. Здатність працювати автономно.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

1. Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.
2. Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

3. Результати навчання за дисципліною:

Студент повинен знати:

- основи музично-педагогічної діяльності;
- термінологію музичного мистецтва та його понятійно-категоріальний апарат;
- принципи викладання вокалу з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача;
- методичні основи стильових та жанрових ознак і напрямів вокального мистецтва;
- основні критерії визначення співацького голосу та початкові методи роботи над його розвитком;
- будову органів голосового апарату, методи і прийоми постановки голосу;
- основний репертуар для всіх типів голосів;
- принципи підбору репертуару та особливості індивідуальної педагогічної роботи над його засвоєнням;
- художньо-виражальні засоби співу, головні складові академічного співу та естрадного концертного номера;
- специфіку роботи з оркестром, мікрофоном і фонограмою;
- провідні компоненти професійно спрямованого мислення співака.
- основні принципи виховання співака;
- теоретичні знання музично-виконавської діяльності співака;
- професійні методи педагогічної роботи на всіх етапах професійної музичної освіти.

Вміти:

- володіти професійними навичками вокально-виконавської, творчої та музично-педагогічної діяльності;
- володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій;
- володіти понятійно-категоріальним апаратом музичного мистецтва;
- здійснювати викладання вокалу з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача.
- застосовувати основні методичні знання та вміння в моделюванні практичної вокальної роботи з учнями;
- самостійно складати план-конспект практичного заняття з сольного співу, аналізувати художні та технічні особливості вокальних творів;
- створювати власну інтерпретацію вокального твору;
- проводити власний аналіз вокальних творів різних видів і жанрів;
- самостійно застосовувати отримані знання в концертній та педагогічній діяльності;
- проводити самостійний аналіз власних концертних виступів, розвивати самоконтроль.

Начальна програма дисципліни «Методика викладання дисциплін з музичного мистецтва (методика викладання вокалу)» забезпечена електронним навчальним курсом (<https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=11464>) та може за потреби викладатись дистанційно.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

№ теми	Назва розділу, теми	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекційних	Семинарських	Практичних	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Модульний контроль
Змістовий модуль 1 (VI курс, XI семестр) Питання практичної роботи зі студентами									
1	Наукові засади вокальної та мовленнєвої методики	9	4	2		2		5	
2	Розвиток співочих навичок та формування вокального слуху	7	2			2		5	
3	Деякі причини дисфоній. Поняття «фоніатрія», «фонопедія»	9	4	2		2		5	
4	Основні принципи гігієни та охорони голосу	7	2			2		5	
5	Методичні рекомендації по роботі зі студентами-початківцями	7	2			2		5	
	Модульний контроль	4							4
	Разом	43	14	4	-	10	-	25	4
Змістовий модуль 2 (VI курс, XI семестр) Жанри та виконавські стилі естрадного вокалу, методика їх виконання									
1	Вивчення джазу на заняттях співу в дитячій музичній школі.	7	2			2		5	
2	Рок-вокал та соул вокал: особливості виконання.	7	2			2		5	
3	Український естрадний та автентичний спів: спільні та відмінні ознаки	7	2			2		5	
4	Сучасні манери та методики співу	9	4			4		5	
	Модульний контроль	4							4
	Разом	34	10	-	-	10	-	20	4
Змістовий модуль 3 (VI курс, XI семестр) Сучасні методи викладання постановки голосу									

1	Сучасні методи та прийоми викладання естрадного співу	7	2			2		5	
2	Сучасні методи викладання академічного співу	9	4			4		5	
3	Розвиток вокальної техніки естрадних співаків-початківців	9	4			4		5	
4	Методика роботи над вокалізами на заняттях з вокалу із студентами	9	4			4		5	
5	Сценічне втілення вокального образу на сцені	7	2			2		5	
	Модульний контроль	2	-	-	-	-	-	-	2
	<i>Разом:</i>	43	16	-	-	16	-	25	2
	<i>Семестровий контроль</i>	30							
	<i>Усього:</i>	150	40	4		36		70	10

5. Програма навчальної дисциплін

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Питання практичної роботи зі студентами

Тема 1. Наукові засади вокальної та мовленнєвої методики.

Поняття про процес утворення звука. Теорії звукоутворення (міоеластична, нейрохронаксична, резонансна). Резонансна мовотворча теорія Г. Гельмгольца. Теорія установки Д. Узнадзе. Теорія функціональних систем П. Анохіна. Голосовий апарат як акустична система. Психофізіологічні знання про роботу органів звукоутворення Спів як складний психофізіологічний процес (В. Юшманов). Поняття «постановка голосу» - «вокальна техніка» та «вокальна механіка». Формантні характеристики мовлення і співу видатних співаків як критерій ефективності процесу фонації. Вокально-дихальні та вокальномовленнєві вправи. Принципи вокальної педагогіки та особливості індивідуального підходу в опануванні вокальним мистецтвом.

Література (основна): 1, 2, 6, 7, 9, 12.

Література (додаткова): 15, 21, 22, 31.

Тема 2. Розвиток вокальних навичок та формування вокального слуху.

Основні вокальні навички: співацьке дихання, звукоутворення, артикуляція та інтонація. Основні методи роботи над інтонацією та формуванням вокального слуху.

Література (основна): 2, 6, 7, 9, 11.

Література (додаткова): 9, 14, 15, 26, 29.

Тема 3. Деякі причини дисфоній. Поняття «фоніатрія», «фонопедія».

Фактори, які впливають на функціональні порушення голосу співака. Класифікація функціональних дисфоній: гіпотонусна, гіпертонусна, спастична, психогенна афонія, фонастенія. Органічні порушення у гортані, «природа» їх виникнення. Хвороби, що виникають у наслідок вірусних та бактеріальних інфекцій. Питання етики та деонтології у фоніатричній та педагогічній практиці.

Література (основна): 2, 6, 7, 12.

Література (додаткова): 18, 19, 24, 26.

Тема 4. Основні принципи гігієни та охорони голосу. Гігієнічні правила та гігієнічні заходи, які впливають на охорону і розвиток вокального голосу в процесі занять сольним співом. Добір репертуару як засіб збереження дитячого голосу.

Література (основна): 2, 6, 7, 12.

Література (додаткова): 18, 19, 24, 26.

Тема 5. Методичні рекомендації по роботі зі студентами-початківцями

Методичні прийоми та методи роботи з організації вокального навчання у класі сольного співу. Організація самостійної роботи студентів; види та форми проведення занять (традиційні та за новітніми технологіями); роль комунікативного спілкування при підготовці майбутніх фахівців; психологічні проблеми викладача в сучасних умовах та роль його особистості у навчально-виховному процесі; педагогічний такт та техніка педагогічного спілкування.

Література (основна): 1, 2, 6, 7, 8, 9, 11.

Література (додаткова): 10, 13, 14, 26, 37.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2: *Жанри та виконавські стилі естрадного вокалу*

Тема 1. Вивчення джазу на заняттях співу в дитячій музичній школі.

Історія створення джазу. Блюз.

Джазові виконавці ХХ століття. Етапи розвитку та особливості виконання блюзу. Характерні особливості мелодики блюзу.

Література (основна): 1, 13.

Література (додаткова): 30, 36.

Тема 2. Рок-вокал та соул вокал: особливості виконання. Характерні особливості та технічні прийоми стилю соул: невизначене взяття нот, гра «регістрами», пасажі *running*, темброві прийоми соула. Методика виконання соула: «компресований» голос, полуголос або субтон. Відмінні риси між стилем соул вокал та рок-вокал.

Література (основна): 1,13.

Література (додаткова): 30, 33, 35,36.

Тема 3. Український естрадний та автентичний спів: спільні та відмінні ознаки.

Особливості вокального навчання у народній манері співу. «Народна манера співу», її ознаки: 1) взаємозв'язок з побутовою мовою (діалект);

2) специфічне звуковидобування; 3) перевага однорегістрового (грудного) звучання голосу над головним; 4) комплекс специфічних народно-співацьких прийомів і засобів («з'їзди», «під'їзди» до звука, глісандо, словообрив тощо) за

Лоцман Р.О. Український естрадний та автентичний спів: спільні та відмінні ознаки.

Література (основна): 1, 3,5, 8.

Література (додаткова): 27,33.

Тема 4. Сучасні манери та методики співу. Методика Сета Ріггза та її вплив на мистецтво естрадного співу. Прийоми вивчення естрадного співу:

1). розщеплення; 2). драйв (підвиди: рев, хрипкий голос, гроулінг та ін.); 3). субтон; 4). обертоновий спів; 5. глісандо, або «слайд» — плавний перехід з ноти на ноту; 6). фальцет; 7). Йодль; 8). Штробас.

Література (основна): 6,7, 11.

Література (додаткова): 33, 34, 35, 36.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3: Сучасні методи викладання постановки голосу

Тема 1. Сучасні методи та прийоми викладання естрадного співу.

Методологія постановки естрадного голосу. Особливості викладання естрадного вокалу у вищих закладах освіти мистецького спрямування. Виконавські прийоми: легкість та м'якість, свобода голосу, техніка, глибина тембру.

Література (основна): 2, 6,7,9.

Література (додаткова):14, 33, 35.

Тема. 2. Сучасні методи викладання академічного співу.

Проблеми сучасної вокальної педагогіки академічного виконавства. Співаки і педагоги вокалу, які зуміли реформувати класичну (базову) вокально-методичну думку: Дж. Каччіні (1551–1618), котрий уперше запропонував новий стиль у музиці – монодію з гармонійним супроводом (гомофонія); Мануель Патрісіо Родрігес Гарсія Молодший (1805–1908); Ф. Шаляпіна(1873–1938). Методичні особливості навчання академічного співу.

Література (основна): 1, 4, 5, 6, 9, 14.

Література (додаткова):10, 14, 15,22.

Тема 3. Розвиток вокальної техніки естрадних співаків-початківців.

Форми розвитку вокальної техніки. Прийоми роботи над «чистотою» інтонування. Прийоми уникнення «носового звучання» у співі. Вокально-педагогічна роботи викладача як фактору становлення майбутнього педагога-вокаліста.

Література (основна): 1,2, 6, 7, 9.

Література (додаткова): 9, 20, 29, 37.

Тема 4. Методика роботи над вокалізами на заняттях з вокалу із студентами.

Принципи класифікації вокальних вправ. Спів вокальних вправ під власний супровід з модуляціями у всі тональності вгору і вниз. Добір вокальних вправ на розвиток різних вокальних навичок. Методика роботи над вокальними вправами.

Література (основна): 1, 6, 9, 12.

Література (додаткова):4, 5, 6, 34.

Тема 5. Сценічне втілення вокального образу на сцені. Головні фактори формування вокаліста-виконавця. Сутність творчого перевтілення вокаліста у процесі створення сценічного образу. Значення концертного репертуару, елементів сценічної майстерності, сценічної адаптації для цілісної передачі художнього образу.

Література (основна): 2, 7, 9.

Література (додаткова): 33, 35, 36.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	-	-	-	-
Відвідування семінарських занять	-	-	-	-	-	-	-
Відвідування практичних занять	1	5	5	5	5	8	8
Робота на семінарському занятті	-	-	-	-	-	-	-
Робота на практичному занятті	10	5	50	5	50	8	80
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	-	-	-	-	-	-	-
Виконання завдань до самостійної роботи	5	5	25	4	20	5	25
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ		-					
Разом		-	107		100		138
Усього		345					
624 (V к. X сем.) + 345 = 969 Розрахунок коефіцієнта: 969 / 60 = 16,15							

6.2 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Перевірка виконання студентами самостійної роботи, а також її оцінювання здійснюватиметься в процесі аудиторної роботи.

№ з/п	Зміст завдання	Критерії оцінювання
Змістовий модуль 1.		
Питання практичної роботи зі студентами		
1.	Охарактеризувати наукові засади вокальної та мовленнєвої методики. Визначити спільне та відмінні риси вокальної та мовленнєвої методики. Написати в письмовому вигляді відповідь для оцінювання на google-диск корпоративного акаунту та надати посилання у вигляді online тексту, перевіривши доступ до файлу	1. своєчасність та якість виконання (2 б.); 2. повна та деталізована відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3 б.).
2.	Обґрунтувати методику розвитку співочих навичок. Визначити, які методи впливають на формування вокального слуху. Написати в письмовому вигляді відповідь для оцінювання на google-диск корпоративного акаунту та надати посилання у вигляді online тексту, перевіривши доступ до файлу	1. своєчасність та якість виконання (2 б.); 2. ґрунтовна відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3 б.).
3.	Розкрити причини дисфонії. Визначити сутність понять «фоніатрія», «фонопедія». Написати в письмовому вигляді відповідь для оцінювання на google-диск корпоративного акаунту та надати посилання у вигляді online тексту, перевіривши доступ до файлу	1. своєчасність та якість виконання (2 б.); 2. повна та деталізована відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3 б.).
4.	Описати основні принципи гігієни та охорони голосу. Написати в письмовому вигляді відповідь для оцінювання на google-диск корпоративного акаунту та надати посилання у вигляді online тексту, перевіривши доступ до файлу	1. своєчасність та якість виконання (2 б.); 2. ґрунтовна відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3 б.).
5.	Надати методичні рекомендації по роботі зі студентами-початківцями. Написати в письмовому вигляді відповідь для оцінювання на google-диск корпоративного акаунту та надати посилання у вигляді online тексту, перевіривши доступ до файлу	1. своєчасність та якість виконання (2 б.); 2. повна та деталізована відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3 б.).
Разом за змістовим модулем 1		25 б.
Змістовий модуль 2.		
Жанри та виконавські стилі естрадного вокалу		
6.	Розкрити історію створення джазу. Описати стилістичні особливості блюзу. Написати в письмовому вигляді відповідь для оцінювання на google-диск корпоративного акаунту та надати посилання у вигляді online тексту, перевіривши доступ до файлу	1. своєчасність та якість виконання (2 б.); 2. повна та деталізована відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3 б.).
7.	Охарактеризувати різновиди співу: рок-вокал та соул вокал. Написати в письмовому вигляді відповідь для оцінювання на google-диск корпоративного акаунту та надати посилання у вигляді online тексту, перевіривши доступ до файлу	1. своєчасність та якість виконання (2 б.); 2. ґрунтовна відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3 б.).

8.	Запропонувати вокальні приклади українського естрадного та автентичного співу. Написати в письмовому вигляді відповідь для оцінювання на google-диск корпоративного акаунту та надати посилання у вигляді online тексту, перевіривши доступ до файлу	1. своєчасність та якість виконання (2 б.); 2. активність, ініціативність та творчий підхід в підготовці завдання (3 б.).
9.	Охарактеризувати сучасні манери співу. Написати в письмовому вигляді відповідь для оцінювання на google-диск корпоративного акаунту та надати посилання у вигляді online тексту, перевіривши доступ до файлу	1. своєчасність та якість виконання (2 б.); 2. повна та деталізована відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3 б.).
Разом за змістовим модулем 2		20 б.
Змістовий модуль 3. Сучасні методи викладання постановки голосу		
10.	Описати сучасні методи та прийоми викладання естрадного співу. Написати в письмовому вигляді відповідь для оцінювання на google-диск корпоративного акаунту та надати посилання у вигляді online тексту, перевіривши доступ до файлу	1. своєчасність та якість виконання (2 б.); 2. ґрунтовна відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3 б.).
11.	Висвітлити сучасні методи викладання академічного співу. Написати в письмовому вигляді відповідь для оцінювання на google-диск корпоративного акаунту та надати посилання у вигляді online тексту, перевіривши доступ до файлу	1. своєчасність та якість виконання (2 б.); 2. повна та деталізована відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3 б.).
12.	Розкрити сучасні методики співу та назвати педагогів естрадного вокалу ХХІ сторіччя. Написати в письмовому вигляді відповідь для оцінювання на google-диск корпоративного акаунту та надати посилання у вигляді online тексту, перевіривши доступ до файлу	1. своєчасність та якість виконання (2 б.); 2. ґрунтовна відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3 б.).
13.	Описати методику роботи над вокалізами на заняттях з вокалу із студентами. Написати в письмовому вигляді відповідь для оцінювання на google-диск корпоративного акаунту та надати посилання у вигляді online тексту, перевіривши доступ до файлу	1. своєчасність та якість виконання (2 б.); 2. повна та деталізована відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3 б.).
14.	Проаналізувати наукові праці, присвячені проблемі формування акторської майстерності і творчого перевтілення вокаліста у процесі створення сценічного образу. Визначити фактори, які впливають на успішне втілення сценічного образу вокального твору. Написати в письмовому вигляді відповідь для оцінювання на google-диск корпоративного акаунту та надати посилання у вигляді online тексту, перевіривши доступ до файлу	1. своєчасність та якість виконання (2 б.); 2. ґрунтовна відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3 б.).
Разом за змістовим модулем 3		25 б.
Усього		70 б.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

У процесі модульної контрольної роботи студент в аудиторії письмово відповідає на теоретико-методичні запитання. Максимальна кількість балів – 25. Викладач оцінює студента відповідно до встановлених критеріїв та шкали:

№	Модульна контрольна робота	Критерії оцінювання		Бали
1.	Письмове завдання (письмова відповідь на 3 запитання)	своєчасність виконання завдання	5	25
		повний обсяг виконання	5	
		якість виконання	5	
		змістовність	5	
		грамотність викладення	5	

Питання до МКР №1

1. Визначити спільне та відмінні риси вокальної та мовленнєвої методики.
2. Поняття про процес утворення звука. Теорії звукоутворення (міоеластична, нейрохронаксична, резонансна).
3. Поняття «постановка голосу» - «вокальна техніка» та «вокальна механіка».
4. Обґрунтувати методику розвитку співочих навичок.
5. Основні методи роботи над інтонацією та формуванням вокального слуху.
6. Визначити, які методи впливають на формування вокального слуху.
7. Розкрити причини дисфонії. Визначити сутність понять «фоніатрія», «фонопедія».
8. Описати основні принципи гігієни та охорони голосу.
9. Надати методичні рекомендації по роботі зі студентами-початківцями.

Питання до МКР №2

1. Розкрити історію створення джазу. Джазові виконавці ХХ століття.
2. Описати стилістичні особливості блюзу.
3. Охарактеризувати різновиди співу: рок-вокал та соул вокал
4. Український естрадний та автентичний спів: спільні та відмінні ознаки.

5. Охарактеризувати сучасні манери співу
6. Методика Сета Ріггза та її вплив на мистецтво естрадного співу.
7. Прийоми вивчення естрадного співу.

Питання до МКР №3

1. Описати сучасні методи та прийоми викладання естрадного співу.
2. Особливості викладання естрадного вокалу у вищих закладах освіти мистецького спрямування.
3. Висвітлити сучасні методи викладання академічного співу.
4. Розкрити сучасні методики співу та назвати педагогів естрадного вокалу ХХІ сторіччя.
5. Описати методику роботи над вокалізами на заняттях з вокалу із студентами.
6. Принципи класифікації вокальних вправ
7. Визначити фактори, які впливають на успішне втілення сценічного образу вокального твору.

6.4 Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Форми семестрового контролю робочим навчальним планом - не передбачено.

6.5. Шкала відповідності оцінок.

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
A	90 - 100	Відмінно – відмінний рівень знань в межах обов'язкового матеріалу, з можливими незначними помилками. Глибоке і повне опанування змісту навчального матеріалу, в якому студент легко орієнтується, володіє понятійним апаратом, Здатний пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, висловлювати і обґрунтовувати свої судження.
B	82 - 89	Дуже добре – достатньо високий рівень знань в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих помилок. За повне засвоєння навчального матеріалу, володіння понятійним апаратом, орієнтування у вивченому матеріалі, свідоме використання знань для вирішення практичних завдань, грамотний виклад відповіді, але у змісті і формі відповіді мали місце окремі неточності (похибки).
C	75 -81	Добре – в цілому добрий рівень знань з незначною кількістю помилок. Засвоєний навчальний матеріал, володіння понятійним апаратом, орієнтування у вивченому матеріалі, свідоме використання знань для вирішення практичних завдань, грамотний виклад відповіді, але у змісті і формі відповіді мали місце суттєві помилки.
D	67 - 74	Задовільно – посередній рівень знань із значною кількістю недоліків. За знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, при цьому студент допускає неточності у визначенні понять та при використанні знань для вирішення практичних завдань, не вміє доказово обґрунтовувати свої судження.
E	60 - 66	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань. Не повне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії.
FX	35 - 59	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання. Студент має розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань.
F	1 - 34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань, що вимагає повторного вивчення дисципліни.

7. Навчально-методична карта дисципліни

«Методика викладання дисциплін з музичного мистецтва (методика викладання вокалу)»

Разом: 150 годин, лекційні заняття – 4 години, практичні заняття – 36 годин, самостійна робота – 70 годин, модульний контроль – 10 годин.

Модулі	Змістовний модуль I	Змістовний модуль II	Змістовний модуль III
Назва модуля	Питання практичної роботи зі студентами	Жанри та виконавські стилі естрадного вокалу	Сучасні методи викладання постановки голосу
Кількість балів за модуль	107 б.	100 б.	138 б.
Лекції	4 год. (2 б.)	-	-
Практичні	10 годин	10 годин	16 годин
Назва навчального модуля (практичне заняття)	<p><i>Тема 1.</i> Наукові засади вокальної та мовленнєвої методики.</p> <p><i>Тема 2.</i> Розвиток співочих навичок та формування вокального слуху.</p> <p><i>Тема 3.</i> Деякі причини дисфоній. Поняття «фоніатрія», фонопедія».</p> <p><i>Тема 4.</i> Основні принципи гігієни та охорони голосу.</p> <p><i>Тема 5.</i> Методичні рекомендації по роботі зі студентами-початківцями.</p> <p>5*10 = 50 б. + 5 б. (за відвідування) = 55 б.</p>	<p><i>Тема 1.</i> Історія створення джазу. Блюз.</p> <p><i>Тема 2.</i> Рок-вокал та соул вокал.</p> <p><i>Тема 3.</i> Український естрадний та автентичний спів.</p> <p><i>Тема 4.</i> Сучасні манери співу.</p> <p>5*10 = 50 б. + 5 б. (за відвідування) = 55 б.</p>	<p><i>Тема 1.</i> Сучасні методи та прийоми викладання естрадного співу.</p> <p><i>Тема 2.</i> Сучасні методи викладання академічного співу.</p> <p><i>Тема 3.</i> Сучасні педагоги естрадного вокалу та їх методики.</p> <p><i>Тема 4.</i> Методика роботи над вокалізами на заняттях з вокалу із студентами.</p> <p><i>Тема 5.</i> Сценічне втілення вокального образу на сцені.</p> <p>8*10 = 80 б. + 8 б. (за відвідування) = 88 б.</p>
Самостійна робота 5 балів	5*5= 25 б	4*5= 20 б	5*5= 25 б
Види поточного Контролю	Модульна контрольна робота 25 балів	Модульна контрольна робота 25 балів	Модульна контрольна робота 25 балів
Коефіцієнт:	624 (V к. X сем.) + 345 = 969 Розрахунок коефіцієнта: 969 / 60 = 16,15		

8. Рекомендована література

Основна (базова):

1. Антонюк В.Г. Вокальна педагогіка (сольний спів): Підручник. – К.: ЗАТ "Віпол", 2007.
2. Антонюк В.Г. Постановка голосу: Навчальний посібник. – К.: Українська ідея, 2000.
3. Антонюк В.Г. Українська вокальна школа: Монографія: 2-ге вид. – К.: Українська ідея, 2001.
4. Багадуров В.А. Очерки по истории вокальной педагогики. – М., Музгиз.- 1965.
5. Гнидь Б. П. Історія вокального мистецтва. - Б. П. Гнидь - підручник, - К.; НМАУ, 1997 - 320 с.
6. Можайкіна Н.С. Методика викладання вокалу. Хрестоматія: навчальний посібник. – Н.С. Можайкіна. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2016. – 216 с.
7. Овчаренко Н. Основи вокальної методики : науково-методичний посібник / Н. Овчаренко. - Кривий Ріг: Видавничий дім, 2006. - 116 с.
8. Педагогічний репертуар вокаліста. – К. : Мистецтво. – 1966, 1968. – Вип. 1, Вип. 2. – Режим доступу: кафедральний репозиторій.
9. Пляченко Т.М. Методика викладання вокалу: навчально-методичний посібник для студентів мистецького факультету (Спеціальності «Музична педагогіка і виховання») / Т.М. Пляченко. – Кіровоград: КДПУ, 2005. – 80 с. [Електронні ресурси]: Режим доступу
10. Пляченко Т.М. Методика викладання вокалу: програма навчального курсу для студентів мистецького факультету (Спеціальність «Музична педагогіка і виховання» ОКР «спеціальність») / Т.М. Пляченко. – Кіровоград: РВВКДПУ ім. В. Винниченка, 2006. – 30 с. Електронні ресурси]: Режим доступу: <http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/7307>
11. Пляченко Т.М. Постановка голосу: навчальна програма для студентів мистецького факультету педагогічного університету / Т.М. Пляченко. – Кіровоград: РВВКДПУ ім. В. Винниченка, 2006.- 28 с. [Електронні ресурси]: Режим доступу:

<http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/7307>

12. Юцевич Ю.Є. Теорія і методика формування та розвитку співацького голосу / Ю.Є.Юцевич. – Київ, 1998. – 160 с. [Електронні ресурси]: Режим доступу: www.irbis-nbuv.gov.ua, бібліотека Інституту мистецтв (1 збірник).

13. Юрко О.О. Вокальне виховання дітей та юнацтва в закладах загальної додаткової освіти. – Суми:, 2005. – 137 с.

14. Ярославцева Л.К. Опера. Певцы. Вокальные школы Италии, Франции, Германии XVII – XX веков.– «Издательский дом “Золотое Руно”, 2004 г. – 200 с.

Додаткова:

1. Абт Ф. Школа пения: избранные упражнения для низких голосов в сопровождении фортепиано / Ф. Абт. - М. : Музыка, 1985. - 31 с.

2. Барсов Ю. Вокально-исполнительские принципы М.И.Глинки / Ю. Барсов. - М., 1968. - 66 с.

3. Вартанян И.А. Звук - Слух - Мозг / И.А. Вартанян. - Л., 1981. - 176 с.

4. Виардо П. Упражнения для женского голоса в сопровождении фортепиано / П. Виардо. - М.: Музыка, 1967. - 40 с.

5. Вілінська І. Вокалізи для середнього голосу: учб. репертуар / І. Вілінська. - К.: Музична Україна, 1989.

6. Вилинская И. Вокализы для низкого голоса с фортепиано [для консерваторий и муз. училищ] / И. Вилинская. - К., 1962.

7. Вокализы зарубежных композиторов: для высокого голоса в сопровождении фортепиано / Сост. А. Мишутин. - М. : Музыка, 1989. – 50 с.

8. Вопросы вокальной педагогики. - М., 1984. - Вып. 7. - 160 с.

9. Гарсиа М. Школа пения / М. Гарсиа. - М. : Госмузиздат, 1956. - Ч. I, II.

10. Гембицкая Е.Я. Последовательность певческого обучения / Е. Я. Гембицкая, Д.А. Дышлевская // Известия АПН РСФСР,- М., 1960.

11. Вып.110. - С. 85-104.

12. Гениуш А.Б. О совершенствовании методов обучения пению учителей музыки / А.Б. Гениуш // Совершенствование процесса профессиональной

подготовки учителя музыки в условиях высшего педагогического образования : сб. науч. тр. - М. : МГЗПИ, 1982. - С.148 - 156.

13. Голубев П.В. Советы молодым педагогам-вокалистам / П.В. Голубев. - М., 1963. - 87 с.

14. Гонтаренко Н.Б. Сольное пение: секреты вокального мастерства / Гонтаренко Н.Б. - Ростов н/Д: Феникс, 2006. - 155 с.

15. Дмитриев Л.Б. Основы вокальной методики / Л.Б. Дмитриев.- М., 1968. – 673 с.

16. Добровольская Н., Орлова Н. Что надо знать учителю о детском голосе / Н. Добровольская, Н. Орлова. - М., 1972. - 32 с.

17. Егорычева М.И. Упражнения для развития вокальной техники / М. И. Егорычева. - К. : Музична Україна, 1980. - 117 с.

18. Емельянов В.В. Фонопедические упражнения : методическая разработка / В.В. Емельянов. - Кировоград, 1988. - 29 с.

19. Ермолаев В.Г. Руководство по фониатрии / В.Г. Ермолаев, Н.Ф. Лебедев, В.П. Морозов. - М., 1970. - 270 с.

20. Жербіна Л.М. Виховання професійної орієнтації в процесі індивідуальних занять з постановки голосу / Л.М. Жербіна, Г.С. Шоліна // Дослідження проблем професійної підготовки вчителя музики. - Київ, 1981. - С.25 - 32.

21. Заседателев Ф.Ф. Научные основы постановки голоса / Ф.Ф. Заседателев. - М., 1965. - 255 с.

22. Зейдлер Г. Искусство пения / Г. Зейдлер. - М. : Музыка, 1987. - Ч. II - 23 с.

23. Избранные вокализы для высокого голоса в сопровождении фортепиано / составитель Г. Тиц. - М. : Музыка, 1977. - 39 с.

24. Кантарович В.С. Гигиена голоса / В.С. Кантарович. - М. : Музгиз, 1955.- 156 с.

25. Кочнева И. Вокальный словарь / И. Кочнева, А. Яковлева. [- 2-е изд.] - Л. : Музыка, 1988. - 70 с.

26. Люш Д. Развитие и сохранение певческого голоса / Д. Люш. - Киев, 1988. - 144 с.

27. Львов М.Л. Из истории вокального искусства. – М.,1964.
28. Малинина Е. Вокальное воспитание детей / Е. Малинина. - Л., 1967. - 45 с.
29. Менабени А. Методы вокальной работы в школе / А.Г. Менабени // Музыкальное воспитание в школе. - М., 1976. - Вып.11. - С. 86 - 94.
30. Мистецтво джазу: історія, теорія, методика: навч.-метод. посіб. : для студентів муз. закл. вищ. освіти / Д.Т. Аду, О.Й. Вишнепольський, Н. В. Лебедева ; Київ. муніцип. акад. музики ім. Р. М. Глієра ; ред.- упоряд. І.А. Тимченко-Бихун, Н.А. Панова. – Київ : "LAT & K", 2019. – 191 с. : нот.
31. Назаренко И.К. Искусство пения / И.К. Назаренко. - М. : Музгиз, 1963. - 511 с.
32. Огороднов Д. Основные принципы вокального воспитания / Д. Огороднов. - К. : Музична Україна, 1989. - 142 с.
33. Откидач В.М. Эстрадный спів і шоу-бізнес. Навчально-методичний посібник / В.М. Откидач. – Вінниця: Нова книга, 2013. - 368 с.
34. Панофка Г. Искусство пения: 24 вокализа для сопрано, меццо-сопрано или тенора / Г. Панофка. - М. : Госмузиздат, 1958.
35. Риггс, С. Школа для вокалистов «Как стать звездой» / С. Риггс. – Москва, 2000.
36. Сёмина, Л. Р. Эстрадный певец: специфика профессии: учеб.-метод. пособие / Л. Р. Сёмина ; Владим. гос. ун-т им. А. Г. и Н. Г. Столетовых. – Изд. 2-е, испр. и доп. – Владимир: Изд-во ВлГУ, 2014. – 72 с.
37. Стулова Г.П. Дидактические основы обучения пению: учеб. пособие / Г. Стулова. - М., 1988. - 69 с.